

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
CUMHURBAŞKANLIĞI

Kıymetlerinde

Resimli Türkiye Florası (The Illustrated Flora of Turkey)

Corallorhiza Gagnebin / **Mercansalebi**
Vebsürümü (2020)

Nejdet Bozkurt

5/Kasım/2020

Başeditör

Adil Güner

Bilim Editörleri

Ali Kandemir , Yusuf Menemen , Hasan Yıldırım , Serdar Aslan , Aşkın Öykü Çimen

Sanat Editörleri

Gülnur Ekşi , Işık Güner , Fatma Şen

Bu PDF sürümü Uluslararası Alg, Mantar ve Bitki Adlandırma Yasası'nda (Mad. 29; Turland ve ark., 2018) belirtilen geçerli yayın olma kriterlerine uygundur.

This PDF version comply with the criteria of being an effective publication according to International Code of Nomenclature for algae, fungi, and plants (Art. 29; Turland et al., 2018).

Atıf: Bozkurt, N. (2020). *Corallorhiza* Gagnebin. Şu eserde: Güner, A., Kandemir, A., Menemen, Y., Yıldırım, H., Aslan, S., Ekşi, G., Güner, I., Çimen, A.Ö. ve Şen, F. (edlr.). *Resimli Türkiye Florası veb sürümü*. ANG Vakfı Nezahat Gökyiğit Botanik Bahçesi Yayınları, İstanbul. eISBN: 978-975-01176-8-8; DOI No: 10.30796/ANGV.2020.7.

Bibliographic citation: Bozkurt, N. (2020). *Corallorhiza* Gagnebin. In: Güner, A., Kandemir, A., Menemen, Y., Yıldırım, H., Aslan, S., Ekşi, G., Güner, I., Çimen, A.Ö. ve Şen, F. (eds.). *The Illustrated Flora of Turkey web version*. ANG Foundation Nezahat Gökyiğit Botanik Bahçesi Publications, İstanbul. eISBN: 978-975-01176-8-8; DOI No: 10.30796/ANGV.2020.7.

© ANG Vakfı / Nezahat Gökyiğit Botanik Bahçesi, İstanbul, Türkiye / 2020.

Bu elektronik yayının tüm yayın hakları saklıdır. Kaynak göstermek şartıyla alıntılar yapılabilir.

CORALLORHIZA / MERCANSALEBİ

Nejdet Bozkurt

Ege Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Bornova, İzmir.

Eposta: <nejdet.bozkurt@gmail.com>.

Corallorhiza Gagnebin, Acta Helv. Phys.-Math. 2: 61 (1755), [*“Corallorrhiza”* olarak], [*kor. ad ve telf. / nom. et orth. cons.*]. / **Mercansalebi**, Türk. Bitkileri List., s.631 (2012).

Tip tür: *C. trifida* (L.) Châtel., (*Ophrys corallorhiza*).

Çokyıllık, köksüz, mercan şeklinde dallanmış etsi rizomlu, küçük bitkiler. Gövde dik, ince, tüsüz, birkaç zarsı, kınlı ama ayasız yaprakla çevrili; yapraklar sarımsı ya da kahverengimsi; damar kahverengi. Bırağteler çok küçük, üçgeni, pulsu. Çiçek durumu gevşek salkım. Çiçekler burkuk, hafif sarkık. Çanak ve taç yapraklar mızraklı ilâ ters mızraklı; sırt çanak yaprak taç yapraklarla gevşek miğfer oluşturur; yan çanak yapraklar alçalıcı, kıvrık, ortada kahverengi damarlı. Dudak üç parçalı, tabanda iki paralel sivilceli; sivilceler dik, serbest ya da kaynaşmış, yarı saydam ya da beyazımsı, üst kısmında kırmızımsı kahverengi benekli. Mahmuz belli belirsiz, çok küçük, ibik gibi. Kolon ince, uzun, tepede geniş, hafif öne eğik. Başçık terminal, hafif küremsi, yastıksı, iki odalı, 4 poliniyumlu; poliniyumlar birbirine yakın, üst üste, mumsu. Sitigma üçgenimsi, hafif içbükey. Yumurtalık mekiksi, sapı kısa, bükük.

Corallorhiza (**Mercansalebi**) cinsine ait dünyada 11 tür vardır. Bu türlerin tamamı Kuzey ve Orta Amerika'da yayılış gösterir. *Corallorhiza* cinsinin Kuzey Amerika dışında Kuzey Avrupa ve Asya'da da yayılış gösteren tek türü *Corallorhiza trifida* (L.) Châtel'dir (**mercansalebi**).

Akman Y. ve Sezik E. (1976). A new orchids for Turkish flora, *Corallorhiza trifida* (L.) Châtel. Com. de la Fac. Sc. D'Ank. Seri C2, Tom 20. Ankara Üniversitesi Basımevi, Ankara.

Arbeitskreise Heimische Orchideen (2005). *Die Orchideen Deutschlands*, s. 272. Verlag der Arbeitskreise Heimische Orchideen Deutschlands Uhlstädt-Kirchhasel.

Asal, D. ve Yaşarkan, O. (2017). “Türkiye Bitkiler Listesi Damarlı Bitkileri”nde mükerrer olan 171 takson için yeni bilimsel Türkçe adlar. *Bağbahçe Bilim Derg.* 4(2): 1-7.

Baumann, H., Künkele, S. ve Lorenz, R. (1989). Die nomenklatorischen Typen der vor LINNAEUS veröffentlichten Namen europäischer Orchideen. *Mitteilungsbl. Arbeitskreis Heimische Orchid. Baden-*

Württemberg 21(3): 355-700.

Claessens J. ve Kleynen J. (2011). *The Flower of the European Orchid: Form and Function*. 146-153. J.

Claessens ve J. Kleynen Yayınları, Geulle.

Freudenstein, J.V. (1997). A monograph of *Corallorhiza* (Orchidaceae). *Harvard Pap. Bot.* 1(10): 5-51.

Freudenstein J.V.(1999) A new species of *Corallorhiza* (Orchidaceae) from West Virginia, USA. *Novon* 9: 511-513.

Pridgeon A.M., Cribb P.J., Chase M.W., Rasmussen F.N. (2001) *Genera Orchidacearum 4. Epidendroideae I*. 97-99. Oxford Univ. Press, Oxford.

C. trifida (L.) Châtel., Spec. Inaug. Corallorrhiza 8 (1760). / *Mercansalebi*, Bağbahçe Bilim Derg. 4(2): 4 (2017).

Lektotip: Herb. Linn. No. 1056.5 [ortadaki bitki] (LINN[veb!] <"<http://linnean-online.org/11199>" er. tar.: 13 vi 2018>). Baumann ve ark. tarafından belirlenmiştir: AHO Mitteilungsbl. Arbeitskr. Heim. Orchid. Baden-Württemberg 21: 449, Abb. 8 (1989).

Sin.: *Ophrys corallorhiza* L., Sp. Pl. 2: 945 (1753).

Epipactis corallorhiza (L.) Crantz, Stirp. Austr. Fasc., ed. 2, 2(6): 464 (1769).

Corallorhiza neottia Scop., Fl. Carniol. ed. 2, 2: 207 (1772).

Helleborine corallorhiza (L.) F.W.Schmidt, Fl. Boëm. 1: 79 (1793).

Epidendrum corallorhizon (L.) Poir., Encycl. [de Lamarck & al.] Suppl. 1: 377 (1810).

Corallorhiza innata R.Br., Hort. Kew., ed. 2 [W.T.Aiton] 5: 209 (1813).

Corallorhiza corallorhiza (L.) H.Karst., Ill. Repert. Pharm.-Med. Bot.: 448 (1886), [geçz. ad. / *nom inval.*].

Neottia corallorhiza (L.) Kuntze, Revis. Gen. Pl. 2: 674 (1891).

Çiçeklenme: Haziran-Temmuz.

Habitat: İğne yapraklı orman altları, humuslu topraklar; 1380-2000 m.

Y. Sakarya Bölümü; Karadeniz Bölgesi.

Ankara: Kızılcahamam, Işık Dağı, 1600-1800 m, 12 vi 1975, Y. Akman (ANK 9168!).

Ardahan: Ardahan-Şavşat yolu, 35. km, göknar ormanı, 1950m, 23 vi 1981, G. Taubenheim 81276 (RE NZ 13148!).

Artvin: Alaca, Tiryal Dağı doğu yamacı, Şahinkayalar mevkii, 1670 m, 15 vi 1977, A. Düzenli (ANK 850!).

Artvin: Alaca, Tiryal Dağı doğu yamacı, Şahinkayalar mevkii, 1670 m, 15 vi 1977, A. Düzenli (ANK 850!; E00709489!).

Artvin: Ardahan-Şavşat yolu, geçidin batısı, göknar ormanı, 2250 m, 26 vi 1978, J. Renz ve G. Taubenheim (RE NZ 12141!).

Artvin: Ardahan'ın Şavşat yönünde 32,6 km kuzey batısı, lâdin ve göknar ormanı altı, 1950 m, 19 vii 1976, H. Sundermann ve G. Taubenheim 76588.1 (E00709483!).

Artvin: Ardahan'ın Şavşat yönünde 33 km kuzey batısı, lâdin ormanı altı, 1850 m, 24 vi 1978, J. Renz ve G. Taubenheim 78469.1 (E00709485!).

Artvin: Artvin'in 18 km güneybatısı, 1750 m, 24 vi 1978, J. Renz ve G. Taubenheim (RE NZ 12125!).

- Artvin: Çoruh, Ladin ormanı altı, 1750 m, 24 vi 1978, J. Renz ve G. Taubenheim 78455.1 ve 78455.2 (E00709486; ISTF 34643!).
- Artvin: Çoruh, ladin ormanı altı, 1750 m, 24 vi 1978, J. Renz ve G. Taubenheim 78455.1 (E00709486!).
- Artvin: Yalnızçam Geçidi, kuzey yamaçlar, 1380 m, 12 vii 1975, E. Pasche ve G. Taubenheim 75.154.2 (E00709482!).
- Bolu: Semen Dağları, Bürünük-Çatakören Yaylası arası, 1700 m, 08 vii 1980, Y. Akman ve E. Yurdakulol (ANK 10713!).
- Çankırı: Ilgaz Geçidi'nin güney yamacı, göknar ormanı, 1600-1700 m, 02 vii 1978, J. Renz ve Taubenheim (RENZ 12145!).
- Çankırı: Ilgaz Geçidi'nin kuzey yamacı, 1650 m, ladin ve sarıçam ormanı altı, 02 vii 1978, J. Renz ve G. Taubenheim 78.503.1 (E00709484!).
- Çorum. İskilip, Karmış Bölgesi, Ardıçlı Tepesi, 1800-2000 m, 17 vi 1975, M. Kılınç (ANK 3814!).
- Giresun: Giresun-Şebinkarahisar arası, Kariza Geçidi'nin kuzeyi, Uzundere Köyü, 1600 m, 27 vi 1978, J. Renz ve G. Taubenheim 78.477.2 (E00709488!; RENZ12144!).
- Kastamonu: Kaşcılar Bölgesi, Çubukiçi Mevkii, 1400 m, 17 vi 1977, Y. Akman (ANK 9786!).
- Kastamonu: Tosya, göknar ormanı, 1625 m, 41° 07' 46" K, 34° 04' 04" D, 22 vii 2017, N. Bozkurt (EGE!).
- Ordu: Koyulhisar-Mesudiye arası, Koyulhisar'ın 10 km kuzeyi, 1700 m, 28 vi 1978, J. Renz ve G. Taubenheim (RENZ 12168!).
- Ordu: Koyulhisar-Mesudiye arası, Koyulhisar'ın 10 km kuzeyi, 1700 m, 28 vi 1978, J. Renz ve G. Taubenheim 78.585.2 (E00709487!; RENZ 12168!).

K. Yarımküre.